

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Introdución á Ética	Código	710G02072	
Titulación	Grao en Información e Documentación			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán/Inglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Filosofía e Métodos de Investigación en Educación			
Coordinación	Tasset Carmona, Jose Luis	Correo electrónico	jose.tasset@udc.es	
Profesorado		Correo electrónico		
Web	sieu.es/jlt/index.php			
Descrición xeral	A nova definición dos Graos en Humanidades e da Información e Documentación inclúe como unha das súas competencias nucleares o desenvolvemento das destrezas e competencias do alumno/a no ámbito da construción da cidadanía democrática. Unha das materias que cobren esa área de modo específico é esta denominada "Introducción á Ética". A finalidade conceptual desta materia é introducir ao alumnado no marco teórico xeneral da filosofía moral e política a través do concepto de "Cidadanía", en primeiro lugar, mediante a análise ética, política e/ou xurídica dos valores que subxacen baixo algúns problemas sociais, principalmente os relativos á igualdade e a xustiza, e en segundo lugar, estimular ao profesional das humanidades e da información e documentación (xa que é común aos dous títulos) no compromiso coa construción da cidadanía democrática e co desenvolvemento desta. Adóptase un enfoque fundamentalmente ético e político do achegamento ao concepto de cidadanía e á súa realidade porque devandito concepto ten unha evidente raíz ética e política ao longo da historia e en especial revela este carácter nas sociedades democráticas contemporáneas.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A5	Coñecemento e aplicación das tecnoloxías da información que se emprega nas unidades e servizos de información e nos procesos e transferencia da información.
B1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nun área de estudo que parte da base da educación secundaria xera, e adoitan encontrarse a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algún aspecto que implica coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrar por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que os estudantes desenvolverán aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender os estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	Capacidade de análise e de síntese aplicada á xestión e organización da información
B7	Capacidade da xestión da información relevante
B8	Capacidade de uso e adaptación de diversas técnicas de comunicación oral e escrita cos usuarios da información
B9	Habilidades no uso de software xerérico
C1	Expresarse correctamente tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C2	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

C3	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solución baseadas no coñecemento e orientadas cara o ben común
C6	Asumir como profesional e cidadán a importancia do aprendizaxe ao longo da vida
C8	Aprender a aprender
C10	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo
C11	Traballar de xeito autónomo con iniciativa
C13	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
C16	Capacidade de integración en equipos multidisciplinares
C17	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade no ámbito do exercicio profesional

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Comprender el marco teórico general de la filosofía moral y política a través del concepto de "ciudadanía".	A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9	C1 C2 C3 C6 C8 C10 C11 C13 C16 C17
Analizar ética, política y/o jurídicamente los valores que subyacen bajo algunos problemas sociales, principalmente los relativos a la igualdad y la justicia.	A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9	C1 C2 C3 C6 C8 C10 C11 C13 C17
Comprometerse con la construcción de la ciudadanía democrática y con el desarrollo de ésta.	A5		C3 C6 C8 C10 C13 C17

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE 1. Introducción a la Ética	1.1. Concepto de ética. Concepto de Moral. 1.2. La moral como sistema normativo. Normas morales, normas jurídicas, normas políticas y normas religiosas. 1.3. Moral y racionalidad. El relativismo normativo. 1.4. El desarrollo de la moral: filogénesis, sociogénesis y ontogénesis.

BLOQUE 2. Cidadanía y Democracia.

2.1. De la ética a la política: aproximación al concepto de ciudadanía.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A5 B7 B9 C1 C2 C8 C10 C11	6	0	6
Sesión maxistral	A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B9 C1 C2 C3 C6 C8 C10 C11 C13 C16 C17	40	20	60
Estudo de casos	B3 B4 B6 B7 B8 B9 C1 C2 C3 C6 C8 C10 C11	13	13	26
Lecturas	B6 B7 B8 C1 C2 C3 C8 C11	5	10	15
Traballos tutelados	A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C1 C2 C3 C6 C8 C10 C11 C13 C16 C17	10	30	40
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Cuestionarios previos de evaluación de conocimientos básicos sobre Ética y Filosofía Política, así como de conocimientos de Filosofía en general.
Sesión maxistral	Desarrollo en clase presencial de las unidades previa entrega a los alumnos del texto completo de estas unidades, basadas a su vez en su totalidad en publicaciones de investigación de los profesores responsables de la asignatura.
Estudo de casos	Análisis de casos reales o hipotéticos sobre los problemas éticos aplicados planteados en el programa de la asignatura.
Lecturas	Lectura y comentario de las unidades temáticas proporcionadas por el profesor, así como de la bibliografía secundaria obligatoria.
Traballos tutelados	Respuesta progresiva y tutelada de los ejercicios de control incluidos al final de cada unidad proporcionada previamente a los alumnos incluyendo el texto completo de las sesiones magistrales.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas Traballos tutelados	En este módulo horario, breve pero importante, se solucionarán las dificultades de comprensión de las diversas metodologías en breves entrevistas con aquellos/as alumnos/as que lo necesiten.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	B3 B4 B6 B7 B8 B9 C1 C2 C3 C6 C8 C10 C11	Análisis de casos reales o hipotéticos sobre los problemas éticos aplicados planteados en el programa de la asignatura.	10
Actividades iniciais	A5 B7 B9 C1 C2 C8 C10 C11	Cuestionarios previos de evaluación de conocimientos básicos sobre Ética y Filosofía Política, así como de conocimientos de Filosofía en general.	5

Sesión maxistral	A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B9 C1 C2 C3 C6 C8 C10 C11 C13 C16 C17	Desarrollo en clase presencial de las unidades previa entrega a los alumnos del texto completo de estas unidades, basadas a su vez en su totalidad en publicaciones de investigación de los profesores responsables de la asignatura.	40
Lecturas	B6 B7 B8 C1 C2 C3 C8 C11	Lectura y comentario de las unidades temáticas proporcionadas por el profesor, así como de la bibliografía secundaria obligatoria.	15
Traballos tutelados	A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C1 C2 C3 C6 C8 C10 C11 C13 C16 C17	Respuesta progresiva y tutelada de los ejercicios de control incluídos al final de cada unidad proporcionada previamente a los alumnos incluyendo el texto completo de las sesiones magistrales.	30

Observacións avaliación

Hay dos modalidades de seguimiento de esta asignatura: como alumno asistente y como alumno no-asistente.

Los alumnos asistentes deberán realizar en los plazos prefijados en clase los cuestionarios relativos a todos y a cada uno de los temas del programa, así como todas las actividades que los profesores programen para las clases. Estos alumnos no tendrán que realizar el examen oficial, ya que habrán sido evaluados de forma continua a lo largo del curso.

Los alumnos no-asistentes (esto es, que no acrediten al menos un 50% por ciento de asistencias a clases) serán evaluados mediante la realización de un examen final escrito sobre los temas del programa (2 preguntas obligatorias a desarrollar durante dos horas), para el cual tendrán que usar la bibliografía básica (adecuadamente indicadas cada curso en Moodle) y los textos de las clases que en todos los casos proporcionen los profesores a través de Moodle.

Fontes de información

Bibliografía básica	Los alumnos utilizarán preferentemente para la preparación de los contenidos de la asignatura y para las correspondientes pruebas las siguientes obras (en las clases se precisarán las páginas y capítulos exactos que serán de utilidad para cada punto del programa): Tema 1. Guisán, Esperanza: Razón y Pasión en Ética (Los dilemas de la ética contemporánea). Prólogo de J. Ferrater Mora. Barcelona, Anthropos, 1986. 362 págs. Singer, Peter (ed.): Compendio de Ética. Madrid, Alianza Editorial, 1995. 756 págs. Puede usarse también la edición original inglesa: SINGER, P. (ED.): A Companion to Ethics. Oxford, Basil Blackwell, 1991. Guisán, Esperanza: Introducción a la Ética. Madrid, Cátedra, 1995. 326 págs. Hinman, Lawrence M.: Ethics (A Pluralistic Approach to Moral Theory), Second Edition. London, Harcourt Brace, 1998. A pesar de no haber traducción en este momento, es un manual excelente con soporte en Internet, Ethics Updates: http://ethics.sandiego.edu/ Temas 2, 3 y 4. BELLAMY, R. (2008): Citizenship: A Very Short Introduction. Oxford; New York: Oxford University Press. RUBIO CARRACEDO, J. (2009): Ética Del Siglo XXI. Barcelona: Proteus.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías